

[Lembourn.]

ombygninger, ville premieren, efter at man havde åbnet det nye teater, være kommet til at gå således – jeg skal give skildringen ved at citere den nuværende teaterchef Henning Rohdes bog »Ei blot til lyst« fra side 108 til side 109:

»Havde Meldahl ikke grebet ind, havde åbningsforestillingen i 1874 næppe fået sit festlige forløb, men et mere umiddelbart dramatisk. Da ville nemlig, når gæsterne havde fyldt teatret, galleriet være styrtet ned på 2. etage, 2. etage på 1. etage, 1. etage på balkonen, hvorefter alle disse med samt deres tilskuere var ramlet ned på gulvet. De overlevende ville i panik være stormet ud på trapperne, der derefter var bræset sammen.

Teatrets etager hviler på nogle jernrør omvundet med rødt stof. Kig på dem ved næste teaterbesøg. Disse jernrør er ikke afstemt efter teatrets indre arkitektoniske udsmykning. De er Meldahls værk, men de sikrer, at man trygt kan tage billet til etagerne uden faldskærm og til parkettet uden beskyttelseshjelm.«

Men selv om man undgik denne katastrofe, fik man altså en dårlig bygning, og derfor er det nødvendigt, at man får ombygget teatret.

Men inden vi skal tage stilling til denne meget store bevilling, er det naturligt at stille det spørgsmål: skal vi have dette teater, eller skal vi ikke? Det vil næppe komme som nogen overraskelse, at jeg har den opfattelse, at vi skal beholde det. Det skal vi for det første af kunstneriske grunde. Vi er ganske vist et lille samfund med kun 5 mill. mennesker, men vi har en stor talentmasse, betydelig større, end man plejer at regne med, og det ville være dybt tragisk, hvis man fjernede endnu en scene, hvor disse talenter kunne udfolde sig.

Dernæst er Det kgl. Teater en uddannelsesinstitution, ikke mere som i gamle dage, hvor man havde en elevskole. Jeg beklager dybt, at man fjernede den, og jeg mener, den skal føres tilbage til Det kgl. Teater igen, for en elevskole hører nu engang til på et teater, der fungerer. Men Det kgl. Teater er en uddannelsesinstitution i bredeste forstand, fordi det er det eneste sted, man kan yde de faciliteter, som skal til for, at man kan nå den højeste kunstneriske kvalitet. Det er fra dette teater, man henter de talenter, som er forudsætningen for, at man har et tv-teater, at man har et radio-teater, at man har provinsteatre, at man har en

dansk film, sådan som også hr. Lysholt Hansen nævnte det.

Derfor er der altså for mit vedkommende ikke nogen som helst tvivl om, at dette teater skal bevares, og så er spørgsmålet: hvordan gør vi det?

Der er to muligheder. Den ene er, at man bruger det nu eksisterende kgl. teater som et opera- og ballethus, akustisk ville det være det rigtigste, og så bygger et nyt skuespilhus. Men det er jo beløb oppe i 400–500 mill. kr. klassen, så det ligger nok lidt tungt med det. Dernæst er der det særlige kunstneriske spørgsmål, som derved ville blive rejst: hvordan kan man, hvis man gør det, holde de tre kunstarter, eller de fire må man vel sige, under samme tag? Det kunne måske gøres, men det er ikke sikkert, at det kan, og dette, at man gør det, er af stor værdi for det, der præsteres på Det kgl. Teater. Derfor må man nok komme til det resultat, at ministerens forslag om en ombygning til ca. 120–130 mill. kr. nok er det mest realistiske og det forslag, som vi skal tage.

Teatret skal udbygges, og det skal rationaliseres. Det er de to forslag, ministeren har stillet, og jeg kan tilslutte mig dem begge.

På teaterchef Henning Rohdes bog er titlen »Ei blot til lyst«, men der er også en undertitel »— også til nytte«. Og det er det, som kritikerne af Det kgl. Teater synes at glemme. Det kgl. Teater er måske mere end nogen anden kunstnerisk dansk institution til enorm nytte for meget andet end det, der foregår på scenen. Det er til nytte for bevarelsen af det danske sprog, det er til nytte for en lang række andre kunstarter, det er til nytte for hele den danske nation, fordi det er med til at give den danske nation dens særpræg og dermed dens selvstændighed. På Det kgl. Teaters fortæppe er der et billede af Akropolis. Den danske forfatter Jacob Paludan samlede engang en række essays om, hvordan mange forskellige skribenter havde reageret, første gang de så Akropolis, og en af dem, den svenske forfatter Pär Lagerkvist, reagerede på en måde, som jeg vel forstår. Han sagde: »Da jeg så Akropolis, virkede det som en knyttet hånd.« Dermed tænkte han ikke på det kommunistiske symbol, men han tænkte på, at Akropolis som en knyttet hånd havde en kunstnerisk gennemslagskraft. Det er just, hvad Det kgl. Teater har, og derfor er det så glimrende, at det er Akropolis, der er malet på fortæppet. Det kgl. Teater har, som